

FEDERATIUNEA

Diurnalul politiciu, literariu, comercialu si economicu.

Va esf Marti-a, Joi-a, Sambet'a si Dominec'a, demanet'a.

Locuint'a Redactorului :
Cancelari'a Redactiunii :
e in
Stat'a Morarilor Nr. 13.
Ierarhile nefrancate nu se vor
mai decătu numai de la coresponden-
ții regulari ai „Federatiunii“
Articlii trimisi si nepublicati se
voru arde.

Invitare de prenumeratiune

la

FEDERATIUNEA

pre semestrulu II. (iul.—dec.) 1868.

Incependum-se semestrulu II. deschidemu prenumeratiune la diurnalul nostru, totu cu conditiunile, care se vedu in fruntea lui, si rogămu pre p. t. dorință de a avea acestu diurnal, să binevoiesca a grabi a prenumeratiunea, ca să ne potemu orienta de tempiu in privint'a nrului exemplarielor.

Redactiunea.

Hramidele dualistice, un'a in Pest'a, alt'a in Viena.

V.

Revolutiunea d'in anulu 1848, asie precum ea nu a născutu privirile, ve a amortiștu semtiemintele voastre, a fostu necompleta, ea a pretinsu a reconstrui libertatea pe basele feudalismului, pre cari natur'a noua a pamentului si a poporului romanu elibera-
ntu de gleba, nu le-a mai potutu suferi. Poterea
mica si absoluta, concentrata odiniora in manile sta-
tutarilor si ordinilor, cari agitau a supr'a romani-
ku cu o violintia si cu o mana de feru, a remasu
conturbata si nerestrinsa in sfer'a loru. En spuneti-
i, cum potu unu poporu eliberatu a se susutieni li-
beru si egalu in raportulu civilu, fatia cu alti faptori
privilegiati, daca lui nu e data poterea in mani, ca
nu potu manutieni si liberu si egalu, daca natiu-
na romana nu e recunoscuta de feudalisti, de potere
statu. Ati recunoscutu libertatea si egalitatea po-
potului romanu, si nu i-ati recunoscutu si libertatea
politico-natiunalala constitutionale. Ei bine, aceste doue
libertati civile si politico-constitutiunale stau in lega-
tura nedespartibila un'a cu alt'a, a le separă un'a
fatia cu noi romanii, insemnarea a constru unu
statu fara de fundamente, a dice, că noi romanii
nu avem lipsa decătu de incapere zidite fara de fun-
damente. Incaperile construite fara de fundamente, nu
menintia pre totu momentulu cu surparea, aceloru-a
de cari ele sunt inlocuite? nu suntu vietuiriile ace-
toru locuitoru espuse pericolului de a fi inghitite de
mai, carorul li-ati lasatu poterea in mani? Revolu-
tiunea d'in anulu 1848 pentru noi romanii e unu ca-
zru fara de sufletu, ne-ati lasatu morti in rapo-
rtulu politico-natiunalu-constitutiunalu. Acestu scadie-
mentu si defectu alu revolutiunei d'in anulu 1848
nu conveni cu mine si veti afirma, că nu e neci unu
progresu. Atunci aru fi fostu unu progresu, candu
revolutiunea vostra d'in anulu 1848 pre langa pote-
ra unica si absolutistica a feudalilor, ar' fi adau-
nta inca si poterile numerose a le romanilor; in
restu modu poterile unice si absolutistice a le feu-
dalilor deveneau limitate, restrinse, controlate si
tele ale poporului romanu. Mariloru corporatiuni
dalistic, cari imprimeau directiune uniforme ar-
istocratici magiare si romane renegate, nobililoru ma-
gari si romani, si burgesimei sasesci privilegiate,
nu si adaugatu si marile corporatiuni romane foste
privilegiate. Atunci patri'a comune, titlurile ro-
mane, ratiunamentulu romanu, libertatea si egalita-
te civile si politica romana, voluntatea romana, lim-
ba romana si miile de interes romane, deveneau asie-
date si in manile romanilor, aceste calitatii morali
romane nu devenau usurpate era-si de marile corpo-
ratiuni a le trecutului. Revolutiunea vostra d'in an-
1848 a ignorat toate aceste principie a le filosofiei se-
chului trecutu, si a le civilisatiunei moderne. — Ea
nu creatu, prin fictiune, si atunci ca-si acum, in se-

clulu progresului, in seclulu umanitatii, unu Domne-
dieu, in locu să faca unu omu! Ea a recunoscutu in-
fabilitatea privilegiilor, cu tote că noi romanii nu
recunoscem neci o infabilitate a privilegiilor; ei
inca suntu nisice fintic ticalse, pline de pasiuni si
de sabitu lumesci. In secolele feudalismului legit-
imitatea poterei unice si absolutistice, era Privile-
giulu, acestu domnedieu tiranu si pasiunatu, maltratatoriu de omenime! Spi-
ritulu celu poternicu alu revolutiunei franceze d'in
anulu 1789 a restornat de pre tronu pre acestu usur-
patoriu seculariu alu drepturilor omenesci. Acel'a-si
spiritu a asiedatu omenimea in drepturile usurpate
de privilegiu, a dñsu, că legitimitatea poterii nu poate
fi privilegiulu, ei ratiunamentulu omenescu! Ce a fa-
cutu revolutiunea vostra d'in anulu 1848? A lasatu
pre domnedieulu tiranu si pasiunatu, maltratatoriu
de romanime, in drepturile sale seculare! Ratiunam-
entulu romanu l'a eschis, ca totu-deun'a, d'in tote
in afara! Ace'a-si revolutiune d'in anulu 1848 in ra-
portulu omenimei n'a facutu neci unu propresu. Ea
numai materialismulu l'a reconstituitu in potere de
statu, a recunoscutu numai in privilegiu legitimitatea
si titlulu poterei, de respectarea moralului n'a tenu-
neci o socotela. Patri'a comune si-a insusitudo numai
sie-inse-si, titlurile, drepturile, libertatea civile si poli-
tica, voluntatea, limb'a, si miile de interes romane,
tote aceste moralitatii romane le-au esilat anni 1848,
1861, 1865. Hei domnilor! hoi romanii nu intielegem
asié progresulu tempului si reformarea societă-
tilor, voi ne despoiatu pre noi de tote aceste atribute
morali, pre cari, cele siepte-spre-dicece secle nu ni-le
au potutu luă. — Noi romanii voim u tote aceste
atribute a le conservă! Ce faceti voi cu cele siepte-
spre-dicece secle a le existintie nostre aici in
Daci'a lui Trajanu? voi nu considerati neci sangue
nostru versatu, neci averile nostre respandite in de-
cursulu acestoru secle percurse, tote acéste sacrificie
facute in interesulu Europei civilisate si alu vostru!
Noi avem u tote aceste nesce drepturi, noi asie cre-
demu, si Europa le scie forte bine. Trebuie asie dara,
ca revolutiunea vostra d'in anulu 1848 să se incor-
poreze cu senatus consultulu organicu, esitu d'in
graiurile acelor patru-dieci de mili de romani, in
15 Maiu 1848, en acelu senatus-consultu organicu,
sigilatu cu sangele acelor patru-dieci de mili de
martiri. Atunci revolutiunea vostra d'in anulu 1848
va castigă sanctiunarea solemnă a unui milionu si
trei sute de mili de romani, va castigă braciele loru,
asentimentulu, afictiunea si sucesulu pentru revolu-
tiunea vostra.

Asie a patit-o si Napoleonu celu Mare in 14
Aprile 1815. In 20 Martiu 1815, reintorcundu-se d'in
insul'a Elb'a in Francia, si aruncandu-se cu o furore
a dou'a ora pre tronulu Franciei, avendu tota Europa
inarmata in contr'a sa, — pentru a resistea Eu-
ropei intrege, pentru a se sustieni pre tronu, a trebi-
tuitu, ca natiunea intrega francesa să-lu spriginesca.
Ei, spre a castigă spriginulu natiunei, Napoleonu
inca s'a vediutu silitu a restitu natiunei franceze tote
libertatii denegate. Deci elu a si invitatu
pre oponentulu lui celu mai teribilu, pre Benjamin
Constant, pre acestu omu alu poporului,
pre carele, cu unu-spre-dicece ani mai inainte
l'a fostu alungatu d'in Tribunatu, ca să compuna
o constitutiune liberala. Acestu omu de statu
a si compusu una constitutiune noua, inse Benjamin
Constant a ignorat in acést'a constitutiune noua tote
constitutiunile imperiali, a ignorat tote senatus-
consultele organice, cari au exerciatu a supr'a Fran-
ciei, in decursu de unu-spre-dicece ani, unu despotismu
netolerabilu, a ignorat totu trecutulu celu glo-
riosu alu imperiului napoleonidu, n'a facutu neci o

mentiune in constitutiunea cea noua de marirea cea
fabulosa a lui Napoleonu. Intogma precum ignorara
si magiarii in anulu 1867, reconstituindu-se pre te-
renulu revolutiunariu d'in anulu 1848, totu trecutulu
celu gloriosu alu Imperatului Franciscu-Iosifu, si
asié magiarii ignorara de a halma-valma si diet'a
transilvana d'in anii 1863 si 1864 cu tote decisiunile
organice facute in ea. Benjamin Constant, presen-
tandu constitutiunea cea noua Imperatului Napo-
leonu spre acceptare, acestu-a i si dise: „Hei, meu
omule, asie precum faci, nu e bine, eu nu intielegu
asié constitutiunea cea noua, domnia ta me batocu-
resci pre mine! domnia ta in constitutiunea cea noua
me despoiezti de totu trecutulu meu celu gloriosu, ce
faci domnia ta cu cei unu-spre-dicece ani ai impera-
tivele mele? Nu scii domnia ta, că eu vreau să-i con-
servu, că amu ore-si-cari drepturi la conservarea ace-
storu ani, plini de marire; si că Europa intregă scie
de marirea mea, nu vedi domnia ta fruntea mea um-
brita de laurile invingerilor, reportate pre campiele
Europei? Domnia ta trebue să incorporezi constitu-
tiunea cea noua cu constitutiunea cea vechia, ea va
castigă sanctiunea a celor unu-spre-dicece ani de gloria
si de sucesu.“

Magiarii, dupa ce stersera totu trecutulu gloriosu
Domnitoru si acusitumile noastre politice, tre-
buiau să sterga prin nisice operatiuni finantiale ma-
gice si cele trei miliarde de detorie facute sub abso-
lutismulu dispozitiv austriac si sub alte forme a
guvernare introduce dupa elu. Eca ocasiunea buna
de a manifesta acei-a, carii se afla in verfulu pirami-
dei, calitatile loru extraordinarie, de a castigă titluri
noue, destoinice, de a legitimă poterea loru prin for-
tuna data, de a ni demestră noue romanilor cum că
suveranitatea numai magiarismului i-se cuvine, cum
că superioritatatile naturei, instructiuniei, fortunei, devo-
tamentului, sunt nisice insusiri incarnate numai ma-
giarismului, si că superioritatatile aceste legitime de
prin servitiuri secunde, patruan de patrei si interesulu
toturor locuitorilor, nu voru degeneră in tirania
si despotismu. Daca s'a statoritu o data prin actulu
de incoronare si prin juramentulu depusu de rege,
că adeverat, a potere a statului apartiene numai Soiul
magiaru si altoru neamuri magiarisate si magari
sande, si că noi romanii, perseverandu pre langa ne-
dependint'a Transilvaniei, pre langa natiunalitate,
limba, si suveranitate, suntemu eschisi d'in pactulu
inchiaiatu intre rege si natiunea magiara politica si
suverana, atunci faceti minuni, radicati-ne d'in sta-
rea decadiuta, faceti-ne fericiti si in raportulu mate-
rialu si in celu spiritualu, in celu moralu nu avem
lipsa de concursulu vostru, căci moralitatea nostra
amur doveditudo in curgerea celor siepte-spre-dicece
secole. Faceti, ca să nu sentim greutatea miliarde-
loru, gramadite de guvernarea cea fatală a guver-
nelor espirate. Justitia ar' pretinde, ca noi romanii,
dupa aesiom'a statorita de dualismulu magiaru, să
nu ne impartesim in platirea miliardelor acumula-
tate si in portarea greutătilor sustinerei dualismu-
lui, ci să le porte poporulu magiaru cu aristocrati'a
lui, si cu svabii armenii, sasii, si gidanii, pentru că
aceste personalitatii politice si suverane sunt acele
izvore primitive, d'in cari poterea guvernamentelor
ese fara de intreruptiune, si reintra in ele (izvore),
totu-de-un'a nealienabila, neinstrainata, spre a reesi
éra-si poterea guvernamentelor d'in ele in vecii ve-
ciilor dupa voluntatea loru neprescriptibila. Rotatiunea
guvernamentelor pre basea incoronatiunei
se calca numai de pitiole personalitatilor amen-
tante, de pitiole romane inse nu se calca; asie dara
calce-se si rotatiunea miliardelor si a greutătilor
curente si cotidiane éra-si numai de pitiole loru,
si nu si de pitiole, braciele si poterile nostre.

Pretiul de Prenumeratiune:
Pre trei luni 4 fl. v. a.
Pre sase luni 7 fl. 50 cr.
Pre anul intregu 15 fl.

Pentru Romania:
4 galb. pre anu, — 2 galb. pre 1/2
de anu, — si 1 galb. pre 1/4 de anu.
Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 80 cr. tap'a tim-
brata pentru fiecare publica-
tione separatu. In Locul deschis
20 cr. de linia
Unu exemplar costa 10 cr.

Noi romani inca afurisim despotismulu cu mani si bracie de feru, apesatu a supr'a omenimii; inse afurisim si despotismulu inaugurat alu unui rege-poporu magiaru suveranu, carele cu a atatua ignorare si contemnare planeza a supr'a nostra, carele totu a navalitu si a amenintiatu pana si esistinta nostra ca natiune politica si suverana. Elu s'a pusu in lupta si cu natur'a! Ei! totu individulu, carele se lupta in contr'a legilor naturei, va apară, mai iute séu mai tardiu, ca unu turbatu si siutatu, si va deveni sacrificiu capriciurilor, pasiunilor, si violintieelor sale. Mai antaiu acestu guvern magiaru aristocraticu, daca nu se prezenteza ca unu organizatoriu liberalu inaintea neamurilorrupte si sfasiate de cioncanulu feudalismului seculariu si sdrobite de berbecle metalicu alu despotismului bachiianu, elu ar trebuia incat se prezenteza inaintea nostra ca unu organizatoriu civilisatoriu. Guvernul magiaru aristocraticu nu vede, ca elu nu poate prezenta Europei civilisate si bogate o monarcia poternica, civilisata, intinerita, vindecata de ranele infipte de guvernele trecute, si demna de a intră in relatiuni cu Europa, fara éca, ce poate elu prezenta: nisce ruine, nisce rupture ale neamurilorrupte de poterea loru vitale! Deci problem'a lui miraculosa si magica ar' fi, ca pre aceste neamuri, se le faca tari, se le civiliseze, se le intinerescă, se le vindece, se le faca demne de a intra prin elu, in relatiuni cu Europa. Este ore dreptulu istoricu susutinutu cu cerbicia pentru poporul magiaru, sunt immunitatile si privilegiurile sassiloru, a le serbiloru, armeniloru, sunt roulurile cele duple a le svabiloru si germaniloru din Ungaria, este emancipatiunea jidaniiloru, sunt privilegile, sustienute pentru nobilii magiari si romani, este magiarisarea fortata fatia cu alte popore, este contemnarea celoru-l-alte neamuri pre terenulu politiciu socialu si civilu, sunt tote aceste-a, intrebui eu, acelle midiloce cari aru dovedi o organisatiune civilisatoriu, cari aru preface tierele coronei St. Stefanu in o monarcia moderna si vrednica de a stă frontu cu alte monarhie civilisate si bogate.

Deci daca regimul magiaru aristocraticu voiese a intemeia o monarcia noua, apta de a potre corespunde recerintelor secului presinte, atunci elu trebue se face o rumpere completa cu totu trecutulu; elemintele trecutului sunt in seculu presinte numai impedimentele progresului, a tieni milioanele de mani legate si activitatile loru in inertia in favorul sustărei privilegiurilor, nu insemeaza nici decat a face tare, a civilisă, a intineri o monarcia asediata pre ripele prepastiei. Si in ce stă acesta rumpere cu trecutulu? Stă in abolirea completa a toturor privilegiilor, in stergerea toturor claselor privilegiate! Nu se poate sili natur'a: deci aristocratia magiara si poporul ei suveran si politicu, cu apendicele privilegiate de sassi, svabi, armeni, si cu jidani nu voru face nici o data unu imperiu magiaru modernu. Activitatea unui individu nu se poate asemenea cu activitatea mai multoru individi, intocma si activitatea celoru representanti in poterea statului nu se poate asemenea cu activitatea celoru representanti in poterea statului, ci activitatile aceste tote, concentrandu-le si desvoltandu-le, potu produce ace'a, ce recere spiretulu templui; adeca o monarcia poternica, civilisata si opulenta. Deci fiesce-carui popor se se asigneze numai atat'a parte in poterea legalativa si in cea executiva, pre catu fiesce-care popor e capace si restoinicu de a inainta prosperarea **Totalui**. Avandu fiesce-care poporul poterea statului stă-si cuvenita, si reintrandu si privilegiati, ca simpli omeni in strulu poporeloru, de cari ei se tienu, si de cari de secole au fostu desliziti, atunci credu, ca prosperarea fia-carui popor nu va fi impededata de ambitiunea si egoismulu celui-l-altu popor, toti voru prosperă, si asiè si statulu va deveni infloritoriu, era nu peritoriu!

(Va urmă)

Dietă Ungariei.

Siedintia casei reprezentantilor, tinea in 17. iuliu.

Inainte de tote fia-ne iertatu a observă aici, ca dlu Macelariu incercase inca in anulu trecutu a scote la cale una declarare colectiva din partea deputatilor din Transilvania, c ea ce inse nesuccedea-i, din insulă astă cu cale a procede asiè, precum scimu cu totii ca a procesu. Cu asta ocasiune numai

doi (din 6, cati se afla in Pest'a) n'au suscrisu interbeliunea si anume dlu cavaleru de Puscariu, care, cu tote ca fu provocat de tempuriu, se fece a intardia; si d. Ioanu Balomiri, — care a spusu-o verde, ca nu vre se suserie. Omulu acesta se vede a luă tote lucrurile numai éc' asiè, in batjocura, lu vedeam surdiendu cu desprentu si la intrerumperile ce a se faceau dlu Macelariu, candu cuventă. De altintre, celu putieni in catusi lu-cunoscere scriotoriulu acestorui sîruri, mare pierdere natiunale nu este, daca d. I. Balomiri a trecutu cu totulu in castrele straine. Una marime, care nice nu adauge nice nu subtrage, unu omu de calibrul dsale, noue ni poate fi pretiosu numai pentru simtieminte, éra daca si aceste-a lipsescu, apoi noi suntemu buni bucurosi a-lu cinsti ori cărei partite sîu natiuni, care cugeta, ca poate ave folosu de elu. Dara se rentorcemu la obiectu. Lupt'a e susceputa cu demnitate si barbatia; avemu firma sperare, ca ea nu va ramane intratata, ci se va continua si fidu totu cu ascemene barbatia si energia, si cu acesta sperare trecemu la ordinea dilei.

Dupa autenticarea protocolului siedintiei trecute, presedintele presinta scrisorile incuse, cari se indruma la comisiunile respective, apoi anuncia, ca d. Macelariu are se face una interbeliune către ministeriu.

Elia Macelariu: Mi-luai voia a cere cuventul, pentru a indeptă, in numele meu si alu mai multoru consotii, una interbeliune către intregul ministeriu, ca către guvernul respunsabile ungurescu. Intr'ace'a, inainte de a o face acesta, fia-mi iertatu, onor casa, a premite una observare modesta.

Onorata casa! Voiu incercă a vorbi unguresce, de si — firesce cu aprobarea onoratei case — cu ajutoriulu acestorui charthie. Da — supunendu-me silei — voju vorbi unguresce parte pentru ace'a, ca se nu ambiu ca in anulu tr. 7 martiu candu, pre basea legii aduse pre calea cea mai constitutiunale si intarita de Maiestatea Sa, am voitul se me folosescu de dreptulu celu mai naturalu, adca de dreptulu usuarei limboi mele materne, dara, dorere, onorat'a casa m'a amutitu; era de alta parte pentru ace'a, pentru că sum silitu a recunoscere, că de acelui dreptu nu me potu bucură in presinte, fiindcă legea ace'a, care a servit atunei de garantia, prin determinatiunea pre inalta de la 20 iuniu a. tr. — de-si nu pre cale constituutiunale, ci pre calea ordinatiunei — s'a scosu din valoare, s'a stersu; da, s'a stersu pre chartia, inse din inim'a natiunii romane neci o data! (Sgomotu cumplit, presedintele clopotescu si admouleză pre vorbitoia.)

Intr'ace'a, vorbindu unguresce, trebuie se inseamnu, că din acesta neci intr'unu modu nu se poate deduce, că eu prin acesta a-si voi a abdica pentru totdeun'a, nice de independinta' patriei mele, nice de dreptulu usuarei limboi mele materne. — Nu, pentru că nu e pre lume potere, care se me pota despoia de acea firma convingere, că drepturile natiunii mele nu suntu pierdute pentru totdeun'a, si că acela-a, acusi seu mai tardiu, si-voru castigă valoare, pentru că ce se iea pre nedreptu si fără inviore comună, acc'a nu este pierdutu neci odata. (Urlete.)

Premitiendu aceste-a, me intoreu la obiectul, despre care voiescu se interpeleză pre intregul ministeriu. (S'au-dim!)

Onorata casa! Am informatiune secura din Transilvania, că in urmarea unui procesu de presa, intentat contra lui Iacobu Muresianu, redactorul foieru politice „Gazeta Transilvaniei,” ce apare in limb'a romana in Brasovu, si directoriu alu gimnasiului rom. cat. de acolo, locuinta a acestui-a a calcatu (scrutatu), si că atat' elu, catu si mai multi canonici metropolitani si profesori din Blasius, s'a citatu inaintea tribunalului sau unului Muresiului (Aprobare sgomotosa) si că, prin urmare, din partea organelor guvernului ungurescu respundietoriu, si poate din ordinatiunea acestui-a — spre cea mai adanca dorere si vatemare a natiunei romane — se face incercare, pentru a deschide mai multoru barbati destinsi si stimati ai natiunei romane, calea care conduce la temnitia.

Motivulu acestei procedure teroristice, — carea nu se poate justifică nice din punctul de vedere alu legilor positive, cu atat' mai putieni din punctul de vedere alu unei politice sanetose, — dupa cum se dice, este publicarea cunosceturui pronunciamentu din Blasius, care l'a facutu inteleghint'a de acolo, cu ocasiunea maialului tienutu in Blasius la 15 maiu a. c.

O. casa! Am servit in cursul mai multoru ani la tribunalu, si asiè me rogu, se nu creda nimene, că sulevandu (aducandu inainte) una intrebare, asupr'a cărei-a trebuie se decide tribunalulu, dora asi voi se preocupu acesta decisiune si se alterezu nedependint'a judiciară; — nu, nici decat, pentru că si insu-mi recunoscu, că de o administratiune legale a justitiei numai acolo poate fi vorba, unde nedependint'a si libertatea procedurei judiciarie este ascurata; ci o aducu inainte, o. casa, pentru ace'a, pentru că acesta cestiune momentosa are una insemetate politica de o importanta forte mare, care, asiè mi se pare, că guvernul său nu o cunosc, său daca o cunosc, nu o cunoscse asiè precum este ca in adeveru.

Nu voiescu a me demite la una detaliare mai de aproape a pronunciamentului, pentru că credu că toti lu-cunoscemu, atat' inse cutezu a afirmă, că ar' fi forte mare ratecire a credere, că acelle trei postulate, cari le cuprinde si din cari unul este mai dreptu de cătu celalaltu, ar' fi numai productul

unor nemultiemiti sengurateci si că acela-n'ar' exprime postulatele intregei natiuni romane, dico ale intregei natiuni, pentru că exceptiunea e atat' de mica, in cătu daca ar' voi cine-va s'o numere pre degete, abie ar' ave lipa de ambe manile. — Si afara de ace'a, ar' fi tristu, forte tristu lucru, ca intr'unu statu constitutuanulu să nu se pota exprima nici astfelu de postulate, cari s'au recunoscutu de drepte si legali chiaru si din partea pr' naltului tronu, prin atate si atate rescripte pre'nalte; si inca cu atat' a mai tristu, cu căt in acelui pronunciamentu nico cu unu unicu cuventu nu se dice, ca validarea postulatelor, ce cuprinde, se se incerte afara de calea legală; ci chiaru din contra, s'au conceputu si adresatu guvernului pre langa expresiunea fidelitatei neclatâră Domnitoru si a iubirei fratiesci către celealte natiuni colocutorie.

E dreptu, si eu recunoscu, că pronunciamentul din cestiune trag la indoieala legalitatatoa uniunii din 1848; daca acesta e crima, si daca acesta este tota crima pentru care cei mai susu amintiti s'au luat sub cercetare criminala, atunci nu numai acei-a, cari au suscrisu său au primis acelui pronunciamentu, ci căt romani sunt in Ungaria si Transilvania, ba inca si una parte mare in acea crima.

Despre frati sasi amu afirmat numai aceea, despre sum convinsu, si ce au marturisit u ei insi-si la tota ocazie si mai vîrtosu in dict'a din Sibiu, si adeca toti deputatii si regalisescitii sas — afara de unul — si asiè repetescu, si aceea ce am dîsu, e, dupa in tim'a mea convingere, a devenit. Sciu eu si aceea, că mai multe municipii sasescu intransi on. ministeriu adrese de incredere; sciu si aceea, că mai multi dintre barbati primari ai guvernului de acum fura de stinsi prin denumirea loru ca cetatianii onorari; in fine incis sciu si aceea, căt pondu se pot atribui astorii distinctiuni, mai vîrtosu deca consideru, că asemenei adrese au capataturi si guvernului cadiutu, de atari distinctiuni s'au bucurat Bach, Schmerling, Koller Stadler, Grimm, Urbán si altii.

On, casa! Nu voiescu, ca din incidentele acesta se insru defectele numeroase si esentiale ale I art. din a. 1848, cari defecete, considerandu dreptulu publicu alu Transilvaniei si judecandu din punctul de vedere alu moralitatii, facu din articolul acesta orice alta, dumai nu lege justa, onesta si obligatoria, — ci rezervandu-mi acestu dreptu, mintieni de detorintia fatia cu mandantii mei si scumpa mea patria, a dechiară pre fatia si cu acea sinceritate, ce totu patriotulu creditiosu detoresces patrii si conscientici sale, — a dechiară, de si nu in numele natiunii romane, căci la acesta n'amu dreptu, dar' ca fidei creditiosu: că natiunea romana nu e amita uniei precipitate din 1848, si nu o considera ca legală.

Așa e, on. casa, pentru romani transilvaneni unu nu e alt'a, de cătu oflusul fortiei, vatemarea cea mai adanca si mai semnifica a onorei natiunii, ba inca mai multu de cătu acesta: una sentinta de morte, si la ascultarea acostei sentintie e neposibilu a tacit, acesta aru fi contr'a naturei. Aduceti-ve bine a minte, domnilor! ce a respunsu natiunea magiara in 1849, candu fortii, prin constitutiunea martialis, sterse pre natiunea magiara din strulu natiunilor viu si nedependinti, si facu, se incetează a exista ca atare; său cu alte cuvinte, candu dicea potere. Tu trebuie se mori! Ora nu respunse: „Ba, e u vre se viezu, si mai de graba facu, se pera acu potere, care vre se mi-ice vietia?!”

Acum totu acea natiune, care pre tempulu acol'a a respira cu atat' a resolutiune sentint'a de morte enunciata in continei, — acum, una natiune abie de 5 milioane adresat, totu acel cuvantă către natiunile nemagiare de 11 milioane de suflete, si acestor'a se nu li fia iertatu a dice nici atat' Fratilor! si noi vremu se viamus, si noi se iubimus patria si natiunea noastră?!”

A pretinde acesta, dniloru, in secolul al XIX, si atat' a, căt a se opune spiretului tempului; la asiè ce-vantunie romana nu se va dejosă nici una data.

Asiè explica si considera natiunea romana unu din 1848, si repetescu, privescu-se acesta ca crima să nu se merite, nu se pot atribui pronunciamentului, acesta e irradacinata in inim'a natiunei romane. La acesta n'a fostu si nu e de lipsa nici una agitare, nici una iritare. Si apoi nu numai romanii sustinu, că art. de unu din 1848 n'are potere de lege, si prin urmare Transilvania e in ne dependinte, — acesta s'au dîsu de atate si atate in pre'inaltele rescripte; ba chiaru in a. 1848 unu din Transilvaniei cu Ungaria s'a enunciato numai in principiu, si se cuteseu a dice, că tocmai on. guvern e caus'a, că există in atat' de mare diferinta in pareri despre nedependint'a Transilvaniei, pentru că n'a substernutu nici pana in diu'a deasupra de proiectul de lege pentru executarea unuinei.

Nu pentru legalitatea acelui articolu de unu am intratru noi deputatii romani din Transilvania in sal'a acesta, — afara de unul, si acesta e deputatul Iosifu Hosszu (Vivate frenetice din toate părțile) — da, dniloru, si eu dico se traiesca, se traiesca, ca se pota gustă amaretiunea decepnei (amagirei) — nici n'amu venit u noi aici, ca se corsim unu frustu de pane, pre cum credu multi in cercurile mai inalte, — ci amu intratru aici din supunere către maiestatesa, domnitorul nostru, mai departe amu facutu acesta, pentru ca se dâmu dovada representantilor natiunilor sororii.

de vremu, să perdemu nici una ocazie pentru contielegă pacinica, — dar de parte de totu cugetulu, apriș esercerea acestui dreptu restrinsu și întrbim u ne de pedintia Transilvaniei.

Altcum potu asigură pre on. casa, că antipati'a contr'a natiunii d'in a. 1848 nu se poate atribui nici orecarei staruinătate, nici antipati'i contr'a natiunii magiare, nu, repede, nu, ba potu dice, că natiunea romana regreteza adeneu, că guvernele de acum (celu d'in Vien'a, ca si celu d'in Pest'a) înțende a recunoște adeveratele sale interese, si in locu de a se tradi, ca prin indestulirea natiunilor nemagiare, respectiv negermane, să castige simpatiele acestor'a, cari facu poarta fă-carui guvern, — in locu să fia drepte cîtră natiuni nemagiare si negermane, partinseu politic'a nefericita si democratica a Polonilor, care aspiră dupa egemonia si era născută spre ori ce, de cătu să recunoște si indestulesca tensiunile drepte ale fratilor loru ruteni si rusi, — atare politica, care nu si-cauta garantiele nedependintei sale in lîntea comuna a natiunilor, ci in conesiuni straine si in apărarea altor natiuni.

Aceșt'a e politic'a guvernului de acum, ca magiarii dincocce, compansonii loru d'in Vien'a d'in colo de Lait'a, să apeze pre zelalte natiuni, eu inse nu credu, că prin aceșt'a imperiul uniac-magiaru să devina candu-va tare si potinte, ceea ce este numai prin indestulirea dreptă a toturor natiunilor, ceea ce dorescu d'in inima curata.

Cu aceste-a mi-ieu libertatea a depune interpellatiunea asociată pre mes'a on. case, recomandandu-o atențiunei si consideratiunei ministerului si a on. case.

(Interpellatiunea va urmă.)

Cestiunea cehica.

(Continuare d'in nr 99.)

Corespondint'ia pestana in „D. Allg. Ztg“ despre concordanța intre Beust si conducerii cehilor a făcutu cursulu prin tota diuari-tic'a germană si s'a întrebuitat adeseori ca arma in contr'a cehilor, pre a demască, pre cum se dicea, tendintele loru centrifugale, si a rectifică prin acestea represaliile cehă parechia in contr'a presei cehice. Vedîndu acum Blacky si Rieger, că pres'a oficioasa a guvernului din Vien'a urmează, a falsifică sistematice opinioane publică, se aflara constrinsi a publică urmatoriu:

„Spre chiarificare si respingere!“

„Deutsche Allgem. Ztg“ a publicat pre scurtu conve-nția, ce amu avutu-o in 22 iuniu in biroului presidialu locutienintei reg. boemice cu Esc. sa dlu cancelariu imperialu baronu Beust. Nu voim a cără, ore „amici inalti“ id lui cancelariu imperialu au comunicatu acolu referatul cu persone de influență in Pest'a, si adeca cu său fără năsău.

Deca in adeveru respecte preponderanti politice au făcutu pre Eschelint'ia sa, se comunicore-cari referate in asta privită, totu-si suntemu convinsi, că dlu cancelariu imperialu năsău potu concede nici caracterulu său, nici consciintia pe responsabilei sale pusețiuni, a impartsf sciri de atare maiore, necum să le aduea naintea publicitatii macaru si năsău nemeditat; si noi ne indoim forte, că i-s'a facutu prin ea vr'unu sierbitiu.

Noi d'in parte-ne dechiarăm, că referatul diuariului D. allg. Ztg in datele comunicate e forte necorrectu; afara de aceea nu contiene multe, cari sunt de „insomneta pentru autenticitate, si ce e inca mai reu, contiene lucruri, cari la cestiunea de sub cestiune nici nu s'au cugetat nici nu s'au dat. Noi nu vom corege nici completă comunicările acelea, pre a satisface celor curiosi, cari produc sciri necorrecte, ca prin respunsuri fortiate se afle adeverul, nici nu voim, ca prin respingerea unor date să ne impune, că recunoscemul pre celelalte. Numai unu pasu d'in acea scire nu lu-potemu face cu tacerea, care prin gruparea anumita si, pre cum se pare, bine calculata a cuvintelor ne insinua intenția, că continuându opusetiunea nostra să cerem ajutorul străinătății, si care pasu dice, că amu regretat, doca in casulu de statută presupuse (a divolviref Austriei) Rus'a nu ne-attrage la sine.

Insinuandu-ne atare manifestatiune naiva, ne susținu-rem loialitatea nostra, care, suntemu convinsi, sta mai pre mu de tota iudeoiel'a si naintea Maiestății sale, regelui nostru legitimu, si ni-se insinu totu-odata dorint'a, ca natiunea nostra să renuncie, in favoarea altui soiu de poporu, de individualitatea sa istorica si limbistica, pastrata cu gloria de năsău de ani incoce.

Aceșt'a no face, să respondemus căteva cuvinte: Ori amu avutu de a face cu personalități politice, in Petrusburg ca si in Parisu, ni-amu pronunciatu pre fatia convințea nostra, că legatura coronei boeme cu imperiul Austriei, sub conditiunea unei constituții federalive a acestie-i-a, formeza pentru natiunea nostra cea mai bună garantie a individualității istorico-politice si limbistice; noi spusu totu-deuna, că natiunea nostra dupa deplin'a ei renaștere natiunala nu se va invoi nici odata, să dispară fără nume int' formatiune nouă politica era-si fără nume. Noi ni-amu exprimat convingerea nostra, unde a fostu de lipsa, că natiunea nostra nu se va indestuli cu o bieta autonomia administrativă, ci va stă firma si se va sacrifică pana la acele extreme, si se va luptă cu tote mediu-locele legale pentru garantie a autonomiei libere, ca individua-

litatea politica si de dreptu publicu in legatura cu Austria si pentru legalitatea deplină natiunala in tote afacerile, a căroru comunitate nu e neincungiuvara pentru unitatea si poterea statului.

Deca paciint'ia ei s'ară supure unui esamenu mai riguros, de cătu se poate face fără pericol, responsabilitatea va căde pre acea partita, care pentru sustinerea propria a aflatu de lipsa, a negă pretensiunile fundate, in cercuștări si in traditiunile de dreptu publicu.

Fatia cu sguđuiturile cele mari, de cari se apropia Europa, simpatiele poporului si guvernului vecine nu ne sunt indiferinti; dupa ce inse pres'a platta de contrarii nostri politici prin calumniari neintrerupte, respandite in mesura mare in tote limbele lumii, au facutu, ca poporul nostru să si-perda tote simpatiele la poporele apusene, e lucru usioru de precepitul pentru totu omulu nepreocupat, că simpatiele natiunii rusesci ne sunt forto pretiose, si se manifesteaza pentru noi pre dă ce merge totu mai viu de la espusiunea d'in Moscova in coce Noi aru trebui să fim tocmai asiē de nemultiamatori, ca fricosi si neprudinti, deca ne-amu ascunde simpatiele pentru acestu poporul consangenu, si cu viitoru mare numai pentru strigatele contrarilor nostri. Fîresce că nu e neposibilu, că in casulu, candu apesatorii nostri aru provocă luptă intre rase, promisa de repetite ori de publicistii loru, si aru aduce la desperatiune poporul nostru in luptă pentru esistintă sa, consciintia consangenității, ce petrunde intreg'a natiune rusesca, aru potă să apeze cu veemintia cumpen'a destinelor nostre.

Cu guvernul rusescu n'amu avutu nici unu feliu de negotiatiuni, cu atâtua mai putieni de acelea, cari aru fi pusul la intrebare esistintă Austriei său aru fi maculatul loialitatea nostra. Atât'a inse scimu positivu, că Rus'a nu cugeta nici intr'unu casu la anectarea Boemiei, si asiē dăra atare impartesfre d'in partea dlu cancelariu imperialu ne-aru fi potutu surprinde pre noi mai putieni, decătu ori pre care altul.

Se afirma, că Eschelint'ia sa ne-aru fi spusu, că in casulu împărțirei Austriei „nici unu monarcu germanu nu poate renunță de Boemii“. La aceșt'a respondemus, si adeca — intonam — nu dlu cancelariu imperialu, ci respandleriul notitielor pretinsului „inaltu amicu“ alu dlu Beust, că unu statu, care a seris pre flamur'a sa principiu natiunalității, si si-canta in acel'a marirea sa, nu e cu potintia să desprezutesca acelu principiu in acel'a-si tempu in fati'a intregei Europe, si in desfavorea unei natiuni cu consciintia de sine, cu potere de vietia si cu drepturi istorice, dar pre deplinu neofensive, care nu doresce nimicu mai tare, de cătu să traiesca cu consotii loru de soiulu germanu in pace deplina, pre bas'a stimei reciproce a dreptului si a institutiunilor, cari facu neposibila orice fortiare, orice majorisare in cestiuni limbistice-natiunale.

Cestiunea aceșt'a e cestiune internatiunala si resolvirea ei nu depinde numai de la bunulu placu alu unu i poteri; in aceșt'a cestiune e interesatul echilibriu poterilor, si asiē se poate deslegă numai prin concursulu toturor'a. Noi ne incredemus inrecunoscintia bunului nostru dreptu si a justelor nostre pretinsiuni, mai nainte de tote in poterea nostra de vietia natiunala.

Deca inse disolvirea Austriei si anesiunea tierelor ei prim poterile straine e atât de aproape, pre cum se presupune, atunci aceșt'a disolvire n'ară amenintă pre nemti, magiari, poloni si croati mai putieni, de cătu pre boemi; noue inse ni pare, că in casulu acel'a prin invidia reciproca, prin denegarea drepturilor străvechi neincungiuvara, pericolul aceșt'u nu se poate delatără.

Noi credemus, că esistintă monarciei si a dinastiei, si viitorul nostru alu toturor'a, se asigura mai bine prin stim'a reciproca si dorita a dreptului natiunalităților si soiurilor limbistice, prin formatiunea naturala si adeveratul autonomia a unității statelor austriace.

Noue ne remane, să acceptăm in activitate neobosită dău'a, candu recunoscintia aceșt'a, acceptata de toti interesanții, va ajunge a se execută. Deo dădie, ca acesta dău'a ss vina de graba si se nu vina pentru nime „pră târdiu.“

Malecz si Prag'a, in 6 si 8 iuliu 1868.

Dr. Franciscu Palaczky. Dr. Fr. L. Rieger.

Căile ferate noue, in atingere cu România.

(Urmare)

Acum inse să vedemus pre unde ni va fi mai cu indemana a caletorii in România? nesmintitul pre linia principală Oradea-Clusiu-Brasovu (Banatienii voru avè altă mai de indemana). Adeca de o cam-dată d'in Ardealu numai o linia va esă afara, linia aceea naturalmente, care intre doue puncte e mai scurta si indemanateca, si acesta linia se va derivă de la Brasovu — la Galati prin Port'a Buzeului (unguresc Bodzai-szoros) de unde plecându spre Buzeu, cu unu ramu va naintă la București, cu cel'alaltu la Brail'a Galati. Daca inse am mersu pana in România, se luăm in consideratiune pe scurtu, celu puținu si căile principali a Romaniei libere.

La prima intuție a situatiunei pamentului, munitiloru si apelor Romaniei (geografia, orografia, hidrografia), nesmintitul ni vomu convinge cum că România e menita să aiba patru căli principale, una m-noptienă moldovana, alta apusenă romana, si a treia romana-ardelenă, (a patra

inse linia resaritena basarabica spre Odesa, numai cu timpu.) Si cum se voru incinge liniele acestea.

a) linia m.-noptiana moldovene, derivandu de la Galati, va naintă de-a lungul partilor moldovene, — atingandu Iasii său de-adreptulu, ori numai midilociu prin o aripă, dupa cum se va luă in mai mare consideratiune valea Bîrladului, ori a Siretului — si in margini, inpreunandu-se cu linia generală Sucia'vă, va strabate peste Cernautii Bucovinei, pana in sufletul Europei centrale.

b) linia apusena romana se va intinde d'in Galati-Brail'a-București, peste Craiovă pana la Turnulu Severinu, unde inbinandu-se la Orsiovă cu linia bataniiana, peste Timișioră si Zagrabia va gravita spre „Fiumea“ la marea Adriatica.

c) linia romana-ardelenă, va avea doue puncturi de gravitatiune, marea negra prin Galati Braila, si de-odata capitală a tierii „București“ de unde naintandu prin valea Buzeului, la pasulu de aceea-si numire, va strabate in Transilvania, si incepandu de la Brasovu, va fi intremediatoria Ardelului si Transilvaniai manose superioare, cu Orientulu.

d) linia resaritena basarabica (pium desiderium), elemintulu romanu a Basarabiei intre Prutu si Nistrul e periclitat prin rusismu in esistintă sa vitală, de nu cum-va prin schintele electrice, si prin sborulu vaporului, se va deschide o comunicatiune viua intre frati de unu sange; singura inse si Odesa cu piatiulu Rusiei, pretin de imperiosu si linia acăsta. Totu acelea-si resultate salutarie asceptăm d'in poterea farmecatoria a electrului, si a vaporului (in timpu scurtu) si pentru frati nostrii Aurelianidi, striviti de seclii amari ai jataganului turcescu.

Acum ni mai intrece, să returnăm acasa la Oradea M. Ca si pre tempulu, candu turnurile lucitorie ale castrului Bihorului se inaltiau falnice spre nori, predominindu in o parte campia manosa si vasta, intinsa pana in Tis'a, era de altă parte apărendu cu mandria, ca unu frontispicu alu promotorilor, saditi cu vinele de schintele, in acărora-a dosu se inaltiau in marirea loru codrii, si muntii ardeleni, pre acărora-a piscuri mai sborau vulturii romani, asiē si astă-di Oradea-M. prin pusetiunea sa favoritoria va să fia centrul, foculariul comerciului si comunicatiunei in intreg'a Transilvania, era in cătu mai bine de jumetate d'in contingentul Orădii e romanescu, ni vomu direge de aici observările ulteriore asupra liniei mai de frunte ungurene-transilvane, a liniei „Coru.“

Oradea-M. numai va fi depositoriu contienutale, si centrulu statiunilor căilor si telegrafelor electrice, cari se intindu, si voru vibră intre Bud'a-Pest'a, Oradea-Clusiu pana la Marea negra, nu numai — de si cu putieni incungiu — va atrage in concertulu mare a lumii, a orientului si pre romanii de la Eriu, Somesiu si Maramuresiu prin linia Oradea-Dobriten-Sigetu, si totu odata, prin nou'a linia grandiosa mediana (Alfoldi), ni va deschide sinulu cătra o alta mare romanesca, la Mam'a dulce, la Adriatic'a, la Itali'a.

Ce nu au visat parintii nostri, ea că noi va să contemplăm.

Vei fi fiindu acu-si (peste trei — siese ani) in Oradea-M. ori aiurea, si te va lovi dorulu, dorulu acelu strabunu, care locuiesce in inim'a omului, mai virtuosu dupa ce s'a stinsu ori lanceditul dorulu Amorosilor, despre care se dice, că „arde si topesc“, ti-va dice anim'a: scapatu la mare, scapatu la apus, la mam'a vechia, la Itali'a, o dăua si o nopte si in alta dăua ti-va apară ceriulu seninu alu Italiei, cu frati bruneti de unu sange, acea-si limba dulce si strabuna, acelea-si semtiri, acelea-si lunce, si doine in vâile manose ale Apeninilor, ca si la polele Carpathilor, cu unu cuventu, ca si candu in lumea vechia mergeai la „vedere“ cum se dice, la unu omu bunu, ori consangenu, in lumea moderna intr' atât'a timpu, vei merge (doue dăle cu noptile) la Itali'a, vracamu să dicem, la leaganului poporului romanu, la pamentul patriei strabune, unde ti-va stringe mană fratiesca „italulu brune tu, a geru in ochi a fulgerulu“ si vei fi retornandu mandru a casa, cu consintintă a loru 30 milioane frati adeverati, trupin'a colosală a celui d'antău poporu, si elementu gloriosu latinu de 105 milioane in lume, si apoi: „tu bravule romane mai credi, că ești per-tutu?? Si pe unde vomu sbură de la Oradea spre Itali'a? Peste campia manosa a Bechisului si Cindului; la Segediu se va trece peste Tis'a, la Bezdanu peste Dunare, si apoi prin Croati'a (Zagrabia-Carolina) se va descaleca la Fiumea. De la Fiumea d'in colo cele peste Adriatic'a stau deschise porturile falnice ale cetilor lui italice.

Ti-va dice inim'a: scapatu la mare, scapatu la resaritul, si in o dăua frumosa, si o nopte senina, si inim'a ti-va bate mai rapede, cu sorele de demanetă vei salută pamentul Romaniei libere, si apoi luandu la inima vei dice in adencul sufletului: Romanulu nu

numai a fostu, ci va si fi in eternu. — Lini'a acést'a insemnata, va fi si mai dulce in caleatoria si cum nu? De la Oradea-m. peste Transilvania si Romania pana la Marea negra mai totu sufletul, mai totu pasiul „asi ducundu romanescu.“ (Pentru orientarea acestora, cari nu au avutu ocasiune a-si bate capulu cu geografie, etnografie si topografie, registrâmu ca unu incidentu, cum că elementul romanu din orientul European cuprinde si locuiesce unu teritoriu grandios, de la gradul lungime i resaritene 38 — pana la anu 48-lea adeca 150 miliarie a lungimii geografice, considerandu de la Tis'a (Macau) pana peste Nistru; (Odes'a) si a latime i media noptiene 42° pana la 48° (de la Balcani, pana in vîrsul Carpatilor resariteni la Hotinu) in o grupa de suflete de elementu puru, si nu din mestecature feliuite de 15.000.000.)

In urm'a acestor deliniaminte, fia de ajunsu a observă generalitate, cum că si pentru cele alte părți ale Ungariei cis-tibiscane, cis-si trans-dunarene sunt ineuviatiate de curențu, ori proiectate, o multime de linie ale căilor nove ferate; pre noi inse ni mai atingu nemidilociu inca si liniele acestea urmatorie:

Pre langa lini'a vecchia centrala a Banatului (Temisior'a-Buziasiu) mai sunt proiectate doue linie laterale, astă dicundu in cursu paralelu.

a) lini'a, Chichin la, — Becicherecu Panciov'a, curge intre serbi si romani, si va fi menita de a gravita spre Serbi'a.

b) lini'a romanescă Ara la Temisior'a, — Lugosiu. — Caransiebesiu, Mehadia-Orsiova, va sê fia inca dintr'ele mai viue, pentru că la Orsiova treceandu Dunarea. La Turnul Severin se va inbină cu lini'a Romaniei, si astfelui va curge a lungulu tiecii pana la orientul marea negra, Braila-Galati.

Celu ce scie, că drumurile ferate se cladescua ca si in preda cu milioane, proprietătile din cale se rescumpera indoit, din jidovii strentiosi, inse speculantii, vediendu cu ochii se facu bancari; omulu activu se radica mai din nimica, pana candu celu neputiniosu scapate din vediutu, ni va fi pricependu ingrijirea nostra, in inbinatiune cu nouele căi ferate; fia inse, ca si vocea nostra, alteum neconsiderabilă, să nu sună ca toc'a mutului in urechile surdului.

Beinsiu, in Ciresiariu 1868.

I. S. Selagianu profesor.

ROMANTA.

Ce este Senatul?

Una Supradintintare constitutiunale.

(Urmare.)

Incau despre exemplul constituutiunilor cari, dupa ce in primele articole au consecratu principiul democratiei, ce-va mai deputa au introdusu unu Senat tocma, pentru ca sê impiedice invaziunea democratiei, acestu exemplu este departe

de a fi concludente. Si mai antâiu, aru fi una asuritate de a ne referi la nescari premise contradicitorie, pentru a trage una conclusiune exacta. Dara lasându la o parte acesta consideratiune morale, fiindu că este logica, consecratu tim-pului, care a trecutu prete atari constitutiuni nu este inca de o autoritate destul de grava, pentru ca sê fia invocata fără replica: Francia si a scandat regiminele dupa o incercare de 30 ani, si deca in Belgu dura de 35 ani, nu scim de nu se va modifica mane seu poimane.

Prin urmare, nu este eratutu a argumenta cu istoria in mana, spre a proba superioritatea sistemei bicameriste, pentru cine aru voil vindece pentru acesta sistema una superioritate absoluta facandu estu-feliu abstractiune de conditiunile de tempu si de starea sociale. Vice versa, istoria presinta una basa inca si mai incerta pentru a asiedia o argumentatiune solida in favoreea preocupatiunilor publicistilor pe carile amu raportatu la inceputul acestui paragrafu, si acesta din doue puncturi de vedere.

Unu guvernu reprezentativu, liberalu cu o singura Camera inca, potemu dice, că nu s'a incercat neci unde. Căci deca s'a aplicatu aici si acolo căto o data, imperiu i-a fostu efemeru, nu a avutu timpulu materiale neci de a se consolidă, neci de a si produce efectele, Poporele na apucatu neci chiaru să faca cunoștința cu o atare institutiune, necum să se identifice cu ea. Nu se poate, priu urmare dice intr'unu modu absolutu neci că este buna, neci că este reua. Numai unu singuru lucru este certu; remustrarea ce i se face cum că aru fi favorindu anarchia seu despotismulu si că aru fi inabusindu libertatea minoritatii nu poate fi sprijinita pre istoria: Nu mai putinu injusta, nefindu justificata prin istoria, este acusatiunea ce i aduce Laboulage candu pune in sarcin'a sistemei unicameriste tote desordinile si tote miseriele cari au bantuitu Francia in tempulu revolutiunii. Daca ni s'ară probă, că, printr'o necesitate inerinte a sistemei verce camera unica urmedia neaperatu, in totu tempulu si snb verco conditiuni, să devina demagogica seu despotaica, să si inchida ochii la lumin'a ratunii si sê-si astupe urechile pentru consiliile prudentiei, ne amu dispensă de a recurge la inventamentele istoriei. Cine va pute inse, in buna conștiința, a priori, să sustiena că o Camera unica are să fie totu de unu seu anarchica, seu despotaica seu servila? Ce cuvenite se potu da pentru a justifică o atare alegatiune? Pasiiile omenilor, a cutediatorilor, d'in intru seu din afara camerei. Au dora, cea de a doue, nu are să fia compusa totu de oameni de o potriva supusi pasiunilor, totu asi suscepibili de a se ingamă de poterea loru seu de a-si pleca capulu inaintea potintelui de dî! De se va cuprinde si acesta a doua Camera de accelea-si pasiuni ca cea antâiu, unde va mai si stavilariu dorit? Trei sunt mai cu sema directiunile cari ni se dau de periculoase si in cari potu aluneca o Camera unica; ea potu să faca causa comună cu anarchia, cu demagogia; seu petrunsa de simtiemantul omnipotintiei sale potu să tragă la sine si să concentredia in manele sale tote poterile Statului: exemplu: lungulu Parlamentu in Anglia, conventiunea in Francia, seu in fine să devina pr'in efectul unui servilismu fără margini, instrumentul celu mai maleabile a despotismului unui singuru omu, in aceste diverse impregiurări ce rolu va juca Senatul? Neaperatu că nu poate decât să ia positiunea seu alaturi cu Cameră de giosu seu o positiune ostile

Comunicatiunea drumurilor de feru.

Vien'a-Pest'a-Segedinu-Temisior'a-Baziasiu.

De la Vien'a	pleca la 7 ore 45 min. dem. si la 8 ore — min. ser'a.
" Posionu	" 10 " 24 " " 10 " 51 " "
" Neuhäusel	" 1 " 23 " diu'a, " 1 " 54 " noptea
" Post'a	" 5 " 19 " d. m. " 6 " 31 " deman.
" Czepléd	" 7 " 54 " " 9 " 14 " "
" Segedinu	" 12 " 12 " noptea, 2 " 55 " dup. m.
" Temisior'a	" 3 " 55 " dem. " 7 " 47 " "
" Jasenova	" 8 " 4 " " *
" Beseric'a-Alba	" 8 " 40 " "
Sosecese in Basiasiu la	9 " 10 " "

*) De la Temisior'a la Baziasia comunica numai odata.

Baziasiu-Temisior'a-Segedinu-Pest'a-Vien'a.

De la Basiasiu	pleca la 5 ore 55 min. d. a.
" Beseric'a-Alba	" 6 " 27 " "
" Jasenova	" 7 " 6 " "
" Temisior'a	" 10 " 40 " sor'a si la 7 ore 25 min. dom
" Segedinu	" 2 " 26 " noptea, 12 " 53 " diu'a
" Czepléd	" 6 " 35 " dem. " 6 " 21 " d. a.
" Post'a	" 9 " 55 " " 9 " 30 " séra
" Neuhäusel	" 1 " 52 " diu'a, " 1 " 8 " nopt.
" Posionu	" 4 " 48 " d. a. " 4 " 12 " dem.
Cosecese in Vien'a	la 6 " 36 " " 6 " — "

De la Oradea-Mare la Clusiu, pleca in tote dilele la 6 ore 30 minute dupa mediasi, sosesce in Clusiu la 1 ora, 30 minute dupa mediasi. Cale de 19½ mile, tiene 18 ore 40 minute, costa 10 fl. 92 cr. Clusiu la Oradea pleca in tote dilele la 12 ore diu'a, sosesce in Oradea la 6 ore 40 minute demaneti'a. Aradu la Sibiu (prin Dev'a) pleca in tote dilele, la 7 ore séra, sosesce in Sibiu la 2 ore 15 minute noptea. Cale are 34½ mile, tiene 31 ore 15 minute, costa 20 fl. 2 cr. Sibiu la Aradu (prin Dev'a) pleca in tote dilele la 7 ore séra, sosesce in Aradu la 1 ora 45 min. noptea. Temisior'a la Sibiu pleca in tote dilele la 6 ore deman., sosesce in Sibiu la 1 ora 30 min. dupa mediasi. Cale de 38½ mile, tiene 31 ore 40 min., costa 20 fl. 44 cr. Sibiu la Temisior'a pleca in tote dilele la 12 ore diu'a, sosesce in Temisior'a la 7 ore 40 minute séra. Temisior'a la Orsiova pleca luni-a, marti-a, joi-a, si sambet'a la 6 ore demaneti'a, sosesce in Orsiova la 6 ore deman., Cale de 26½ mile, tiene 24 ore, costa 14 fl. 98 cr. Orsiova la Temisior'a pleca dominic'a marti-a, mercuri-a si vineri-a la 6 ore séra, sosesce in Temisior'a la 6 ore séra in diu'a urmatorie.

Partisanii bicamerismului paru a admite ac certa si neindovisoa acesta ultima hipoteza. Si ca sê-si justifice sperantia atât de magulitorie facu apel la rivalitatea ce naturale nu existe intre doue corpuri a Statului investite cu aceia-si putere. Dara mai antâiu este trist sê simu redusi a adatate rulate bune dintr'o sorginte prosta, par că s'ară potu să curga apa curata dintr'unu paharul nespatalu. Apoi, tocmai în cu istoria in mana potemu afirma că Senatul neci o data nu a justificat sperantile optimiste a partisanilor săi. Totu de una s'a intempiat in Senatul veleitati mai aristocratici, mai retrograde si prin urmare o mare inclinatune la serviciul Au dora Senatul lui Napoleon. I au declarat ver-noua d'in actele si decretete sale de neconstitutiunali? Séu Sezatul lui Voda-Cuza s'a opus la interpretatiunea anticonstitutiunale ce s'a datu uneori articolul 3 din statut? Cameră dominilor din Austria a oprit o data guvernul assolut de cancelaria care a condus, in atâtea randuri, Statul la marginea prepastiei? Era deca cameră de giosu, in beti precompenitorie sale poteri se va purcede pre cale a despotismului parlamentariu, seu va da mana cu revolutiune, atunci nu Senatul, ori-cum va fi compus, dera neci o potere omenesca nu poate infrenă venitor'ia revolutiunaria, istoria vorbesce, care pre cătu gasesce o expresiune quasi legală in cameră reprezentantilor, pre atâtă dă acesti-a o potere iresistibile, inainte a caria a nemiu nu poate sta in picioare.

(Va urmă.)

Varietăți.

* * (Dreptulu statariu) s'a decretat in districtul Nasaudului; d'in ce cauza, nu se scie, dar se da cu socotela, el ministeriul Ungariei tinde prin dreptulu statariu, a face capaci pre romani pentru gustarea libertății magiare constitutiunale. Supr. capitanu Bohatielu, capulu districtului, se bucura de nobil'a misiune, a esecută binevoitorile si parintescile intentiuni guverniale.

* * (Procuratorulu statului numai glumesc cu procesul de presa.) In procesul d'in urma contr'a diuariului „Politik“ procuratorulu statului propuse una amendă de 3000 fl. — Redactiunea lu-face acum atentu, că d'in intreg'a cautare i-au mai remas numai 2000 fl. si lu-roga dara, să nu facă glume si in sal'a judecătului, candu e vorba de crime, pentru cari propune inchisore grea de trei ani.

* * (Politia astuta.) Politia d'in Boemia si-recruteaza agintii săi secreti d'in tote clasele poporului. In tempul din urma a angajatii siese teneri naivi, cari se nutresc cu drogarii, in speranti'a, că pre acestei fabricanti de curse pentru sioreci nu i-va considera nime, ca „Spitzl.“ Politia e astă, dar sunt oameni si mai astuti.

Indreptare. In nr. tr., artic. primu, sub rubrica Peșta s'a virfut căteva smintele, cari conturba intelectul. Anume pre colon'a a 2-a, in versulu 44. să se ceteasca... ba acum au să te — apuce; era in colon'a a 3-a, strulu penultimu alu art. să se ceteasca... prin unirea poterilor, sacrificiile de vinu mai usioare si resultatul mai securu."

Proprietariu, redactoru respunditoriu si editoriu: ALESANDRU ROMANU.

Jasenov'a-Oraviti'a.

De la Jasenov'a	pleca la 8 ore 30 minute demaneti'a.
" Jam	" 9 " 12 " "
" Racasdia	" 10 " 12 " "
Sosecese in Oravita la	10 " 57 " "

Oraviti'a-Jasenov'a.

De la Oravita	pleca la 4 ore — minute dupa mediasi.
" Racasdia	" 4 " 45 " "
" Jam	" 5 " 38 " "

Sosecese in Jasenov'a la 6 " — "

Vien'a-Oradea-Mare.

De la Vien'a	pleca la 8 ore — minute séra.
" Pest'a	" 6 " 25 " deman.
" Czepléd	" 9 " 47 " "
" Szolnoco	" 11 " 2 " "
Sosecese in Aradu la	5 " — " "

Oradea-Mare-Vien'a.

De la Aradu	pleca la 10 ore 15 minute demaneti'a.
" Solnoco	" 4 " 22 " dupa mediasi.
Sosecese in Czepléd la	5 " 33 " "
" Pest'a	" 8 " 37 " "

" Vien'a " 6 " — " demaneti'a

Vien'a-Paris.

De la Vien'a	pleca 4 ore 30 minute séra.
" Salzburg	" 1 " — noptea.